

This question paper contains 8+3 printed pages]

H—75—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

BUSINESS MATHEMATICS AND STATISTICS

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 8-4-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Solve Question No. 1 on OMR sheet.

(ii) Question No. 1 and Question No. 2 are compulsory.

(iii) All questions carry equal marks.

(iv) Simple calculator is allowed.

(i) प्रश्न क्रमांक. 1 हा OMR sheet वरच सोडवा.

(ii) प्रश्न क्रमांक. 1 आणि 2 हे अनिवार्य आहेत.

(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iv) साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

P.T.O.

(MCQ)

1. Multiple choice questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) $p_{01} = \sqrt{\frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0} \times \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}} \times 100$, this formula is :

(a) Laspeyre's

(b) Paasche's

(c) Fisher's

(d) None of the above

$p_{01} = \sqrt{\frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0} \times \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}} \times 100$, हे सूत्र आहे :

(a) लास्पेअर्स

(b) पासचे

(c) फिशर

(d) वरीलपैकी नाही

(ii) An agent sold Rs. 9,000 worth of some articles on a 6% commission basis. Find his amount of commission.

(a) 540

(b) 550

(c) 560

(d) 570

एका एजंटाने 9,000 रु. मुल्याच्या काही वस्तू 6% कमीशनवर विकल्यास त्याची कमीशनची रक्कम काढा.

(a) 540

(b) 550

(c) 560

(d) 570

(iii) In how many ways can the letters of the word 'Economics' be arranged ?

(a) 90750

(b) 90740

(c) 90730

(d) 90720

'Economics' या शब्दाची अक्षरे किती भिन्न प्रकारे क्रमवार रचता येतील ?

- (a) 90750
- (b) 90740
- (c) 90730
- (d) 90720

(iv) $A = [2 \ 4 \ 5]$. This is the example of .....

- (a) Column matrix
- (b) Square matrix
- (c) Row matrix
- (d) All of the above

$A = [2 \ 4 \ 5]$. हे ..... चे उदाहरण आहे.

- (a) स्तंभ सारणी
- (b) चौरस सारणी
- (c) पंक्ती सारणी
- (d) वरील सर्व

(v) What is the probability of drawing a Queen card in a single draw from a pack of 52 playing cards ?

(a) $\frac{1}{13}$

(b) $\frac{2}{13}$

(c) $\frac{3}{13}$

(d) $\frac{4}{13}$

52 पत्याच्या डावामधून एक पत्ता काढल्यास 'क्विन' (राणी) पत्ता मिळण्याची संभाव्यता किती ?

(a) $\frac{1}{13}$

(b) $\frac{2}{13}$

(c) $\frac{3}{13}$

(d) $\frac{4}{13}$

(vi) When the interest is taken on interest is known as :

(a) Simple interest

(b) Compound interest

(c) Commission

(d) None of the above

जेव्हा व्याजावर व्याज घेतले जाते तेव्हा त्यास ..... म्हणतात.

- (a) सरळ व्याज
- (b) चक्रवाढ व्याज
- (c) कमीशन
- (d) वरीलपैकी नाही

(vii) What will be the simple interest on Rs. 1,100 at 9% per year for 4 years ?

- (a) 396
- (b) 395
- (c) 394
- (d) 393

1,100 रुपयाचे दरसाल दर शेकडा 9% व्याज दराने सरळ व्याज चार (4) वर्षांचे किती ?

- (a) 396
- (b) 395
- (c) 394
- (d) 393

(viii) Find the value of ${}^7P_4$:

(a) 840

(b) 850

(c) 860

(d) 870

${}^7P_4$ चे मुल्य शोधा :

(a) 840

(b) 850

(c) 860

(d) 870

(ix) Current year price and base year quantity is shown by :

(a) p_0q_0

(b) p_1q_0

(c) p_0q_1

(d) p_1q_1

चालू वर्षाची किंमत आणि आधारवर्षाची मात्रा कोणत्या पर्यायाने दर्शविता येते ?

(a) p_0q_0

(b) p_1q_0

(c) p_0q_1

(d) p_1q_1

(x) In a square matrix, if all non-diagonal elements are zero is called as :

(a) Zero matrix

(b) Scalar matrix

(c) Row and column matrix

(d) Diagonal matrix

चौरस सारणी मध्ये कर्ण स्थानी नसलेले सर्व घटक जर शून्य असतील तर त्यास ..... म्हणतात.

(a) शून्य सारणी

(b) आदेश सारणी

(c) पंक्ती आणि स्तंभ सारणी

(d) कर्ण सारणी

(Theory)

2. Construct the Fisher's Ideal Index Number of Price from the following information :

10

Commodity	2005		2010	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	05	40	09	50
B	03	80	04	80
C	07	90	07	100
D	10	100	15	80
E	06	50	06	54

खालील माहितीवरून फिशरचा "आदर्श निर्देशांक" काढा :

वस्तु	2005		2010	
	किंमत	मात्रा	किंमत	मात्रा
A	05	40	09	50
B	03	80	04	80
C	07	90	07	100
D	10	100	15	80
E	06	50	06	54

P.T.O.

WT

(10)

H-75-2015

3. If

10

$$A = \begin{bmatrix} 7 & 5 & 6 \\ 4 & 8 & 3 \\ 2 & 9 & 5 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 5 & 3 & 3 \\ 3 & 7 & 2 \\ 1 & 6 & 3 \end{bmatrix}$$

Solve :

(i) $A - B$

(ii) $3A - 2B$.

जर :

$$A = \begin{bmatrix} 7 & 5 & 6 \\ 4 & 8 & 3 \\ 2 & 9 & 5 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 5 & 3 & 3 \\ 3 & 7 & 2 \\ 1 & 6 & 3 \end{bmatrix}$$

सोडवा :

(i) $A - B$

(ii) $3A - 2B$.

Or

(किंवा)

An agent receives Rs. 800 as commission on the sales worth Rs. 10,000.

Find the rate of commission.

एका दलालाला 1,000 रु. च्या विक्रीवर 800 रु. कमिशन भेटले, तर कमिशनचा दर काढा.

4. In a bag there are 9 green balls, 6 yellow and 5 blue balls. Find out the probability that one ball will be yellow, 2 balls will be green in at random drawn at 3 balls. 10

एका बॅगेत 9 हिरवे चेंडू, 6 पिवळे चेंडू आणि 5 निळे चेंडू आहेत तर दैवप्रणालीने तीन (3) चेंडू काढले असता, एक चेंडू पिवळा, दोन चेंडू हिरवे असतील याची संभाव्यता काढ.

Or

(किंवा)

Find the value of :

(i) $\frac{9!}{(8-2)!}$

(ii) $\frac{8!}{(8-3)!}$

मुल्य शोधा :

(i) $\frac{9!}{(8-2)!}$

(ii) $\frac{8!}{(8-3)!}$

This question paper contains 16 printed pages]

H—73—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

FINANCIAL ACCOUNTING

Paper II (BC2.1)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 7-4-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Q. No. 1 and Q. No. 2 are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Simple calculator is allowed.

(i) प्रश्न क्र. 1 व प्रश्न क्र. 2 अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

(MCQ)

1. Multiple choice questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(1) Consignment Account is a .....

(A) Real Account

(B) Nominal Account

(C) Personal Account

(D) None of the above

P.T.O.

परेषण लेखा हा ..... आहे.

(अ) वास्तविक लेखा

(ब) नामधारी लेखा

(क) वैयक्तिक लेखा

(ड) वरीलपैकी नाही

(2) When del credere commission is given, loss on bad debts is borne by .....

(A) Consignor

(B) Consignee

(C) Purchaser

(D) None of the above

जेव्हा परिशोधी वर्तन दिले जाते तेव्हा बुडीत कर्जाचे नुकसान ..... सहन करतो.

(अ) परेषक

(ब) परेषणी

(क) खरेदीदार

(ड) वरीलपैकी नाही

(3) In Hire-Purchase system, assets are purchased by making payment in .....

- (A) Lumpsum
- (B) Instalment
- (C) Advance
- (D) None of the above

भाडे खरेदीपद्धतीमध्ये संपत्ती खरेदी करतांना त्याचे शोधन ..... केले जाते.

- (अ) एकरक्कमी
- (ब) हप्त्याने
- (क) अग्रिम
- (ड) वरीलपैकी नाही

(4) In Hire-purchase system Hire-purchase price of Assets is always :

- (A) More than the cash price
- (B) Less than the cash price
- (C) Equal the cash price
- (D) None of the above

क्रयावक्रय पद्धतीमध्ये संपत्तीची क्रयावक्रय किंमत ही नेहमी :

- (अ) रोख किंमती पेक्षा जास्त
- (ब) रोख किंमती पेक्षा कमी
- (क) रोख किंमती एवढी
- (ड) वरीलपैकी नाही

(5) The main object of ..... is to discourage under insurance.

- (A) Profit clause
- (B) Average clause
- (C) Loss clause
- (D) None of the above

..... चा मुख्य उद्देश न्यून विम्यास परावृत्त करणे हा आहे.

- (अ) नफा कलम
- (ब) सरासरी कलम
- (क) तोटा कलम
- (ड) वरीलपैकी नाही

- (6) Calculate the gross profit rate on sales from the following information :

Sales Rs. 2,50,000; Gross Profit Rs. 50,000.

- (A) 20%
(B) 25%
(C) 30%
(D) None of the above

खालील माहिती वरून सकल नफ्याचा विक्रीशी दर काढा :

विक्री 2,50,000 रु.; सकल नफा 50,000 रु.

- (अ) 20%
(ब) 25%
(क) 30%
(ड) वरीलपैकी नाही

- (7) Every co-operative society must transfer to reserve fund at least ..... of net profit every year.

- (A) 20%
(B) 25%
(C) 30%
(D) 40%

प्रत्येक सहकारी संस्था प्रत्येक वर्षाच्या नफ्याच्या कमीत कमी .....
संचित निधीस स्थानांतरीत करणे बंधनकारक आहे.

(अ) 20%

(ब) 25%

(क) 30%

(ड) 40%

(8) Maximum dividend payable by co-operative society in
Maharashtra is :

(A) 10%

(B) 12%

(C) 20%

(D) None of the above

महाराष्ट्रातील सहकारी संस्थांना जास्तीत जास्त ..... लाभाने
देता येतो.

(अ) 10%

(ब) 12%

(क) 20%

(ड) वरीलपैकी नाही

(9) All fees received to professional men is transferred to .....

(A) Trading Account

(B) Profit and Loss Account

(C) Balance Sheet

(D) None of the above

व्यवसायीकाला मिलालेले सर्व शुल्क ..... स्थानांतरीत केले जाते.

(अ) व्यापारी लेख्याला

(ब) नफातोटा खात्याला

(क) ताळेबंदला

(ड) वरीलपैकी नाही

(10) In the books of account of Chartered Accountants Profession, purchase of computer are shown at :

(A) Debit side of Income and Expenditure Account

(B) Credit side of Profit and Loss Account

(C) Assets side of Balance Sheet

(D) Liability side of Balance Sheet

सनदी लेखापालाच्या, व्यवसायीक लेखा पुस्तकामध्ये संगणकाची खरेदी ..... मध्ये नोंदविली जाते.

(अ) आय-व्यय लेख्याची नावे बाजुस

(ब) नफा-तोटा लेख्याचे जमा बाजुस

(क) ताळेबंदाची संपत्ती बाजुस

(ड) ताळेबंदाची देयता बाजुस

(Theory)

2. Amar Seed Company consigned 1,000 bags of seed costing Rs. 200 per bag to Kisan Traders, Nanded. Amar Seed Co. paid freight Rs. 1,000, Insurance Rs. 400 and Sundry Expenses Rs. 160.

Kisan Traders sold 600 bags of seed at Rs. 300 per bag. He paid Rs. 360 for carriage and Rs. 400 godown rent. Kisan Traders was entitled to a commission of 6% on total sales. The balance due was sent by bank draft.

Prepare the following accounts in the books of Amar Seed Company :

(1) Consignment Account.

(2) Kisan Traders Account.

10

अमर सिडस कंपनीने किसान ट्रेडर्स नांदेडला प्रत्येकी 200 रु. प्रमाणे बियाणाच्या 1,000 पिशव्या परेषणावर पाठविल्या. अमर सिडस कंपनीने वाहन भाडे 1,000 रु., विमा 400 रु. आणि इतर खर्च 160 रु. दिले.

किसान ट्रेडर्सने बियाणाच्या प्रत्येकी 300 रु. प्रमाणे 600 बियाणाच्या पिशव्या विकल्या. त्याने वाहतुक खर्च 360 रु. आणि गोदाम भाडे 400 रुपये दिले. किसान ट्रेडर्स एकूण विक्रीच्या 6% दराने वर्तन मिळविण्यास पात्र आहे. बाकीची रक्कम अधिकोष विकर्षाद्वारे पाठविली.

अमर सिडस कंपनीच्या लेखा पुस्तकात खालील लेखे तयार करा :

(1) परेषण लेखा

(2) किसान ट्रेडर्स लेखा.

3. Mr. Jay purchased a machinery from Kohinoor Co. Ltd., on hire-purchase system on 1st Jan., 2011. Rs. 50,000 were paid on signing the contract and the balance in three equal annual instalments of Rs. 50,000 each on 31st December every year. The cash price of machinery was Rs. 1,56,000. Interest charged by the vendor was at 20% per annum.

Show the following ledger accounts in the books of Mr. Jay :

- (1) Machinery Account
- (2) Kohinoor Co. Ltd. Account
- (3) Interest Account. 10

श्री जय यांनी एक यंत्र कोहीनुर कं. लि. कडून क्रय-विक्रय पद्धतीवर दि. 1 जानेवारी, 2011 ला खरेदी केले. करारावर स्वाक्षरे करते वेनी 50,000 रु. द्यावयाचे असून बाकीराशी 50,000 रुपयाच्या तीन समान हप्त्यात दर वर्षी 31 डिसेंबरला द्यावयाचे आहे. यंत्राचे रोख मुल्य 1,56,000 रुपये होते. विक्रेता वार्षिक 20% दराने व्याज आकारतो.

श्री जयच्या पुस्तकात खालील लेखे दाखवा :

- (1) यंत्र खाते
- (2) कोहीनुर कं. लि. खाते
- (3) व्याज खाते.

Or

(किंवा)

The following were the balances from the books of Godavari Consumer Co-operative Society as on 31st March, 2014 :

Particulars	Dr. Amt.	Cr. Amt.
	(Rs.)	(Rs.)
Opening Stock	24,000	—
Salaries	7,500	—
Purchases	31,000	—
Wages	2,000	—
Printing and Stationery	1,800	—
Carriage	700	—
Rent	1,000	—
Insurance	500	—
Bills Receivable	7,000	—
Sundry Debtors	25,000	—
Furniture	7,000	—
Building	32,500	—
Cash in hand	2,000	—
Cash at Bank	13,500	—

WT

(11)

H-73-2015

Share Capital	—	27,000
Sundry Creditors	—	42,000
Sales	—	79,000
Bills Payable	—	7,500
	<u>1,55,500</u>	<u>1,55,500</u>

Adjustments :

- (1) Closing Stock Rs. 8,000
- (2) Outstanding Salaries Rs. 1,000
- (3) Prepaid Insurance Rs. 100.

Prepare Final Account.

गोदावरी कन्झुमर्स को-ऑपरेटिव्ह सोसायटीच्या पुस्तकातुन 31 मार्च, 2014 रोजीची घेतलेली अधिक्ये खालील प्रमाणे आहेत :

तपशील	विकलीत (रु.)	समाकलित (रु.)
प्रारंभण स्कंध	24,000	—
पगार	7,500	—
खरेदी	31,000	—
मजुरी	2,000	—
छपाई व लेखन सामुग्री	1,800	—

P.T.O.

वाहतुक खर्च	700	—
भाडे	1,000	—
विमा	500	—
प्राप्य विपत्रे	7,000	—
विविध ऋणको	25,000	—
उपस्कर	7,000	—
इमारत	32,500	—
हस्तस्थ रोख	2,000	—
अधिकोषस्थ रोख	13,500	—
भाग भांडवल	—	27,000
विविध धनको	—	42,000
विक्री	—	79,000
देय विपत्र	—	7,500
	<u>1,55,500</u>	<u>1,55,500</u>

समायोजना :

- (1) संवरण स्कंध 8,000 रु.
- (2) अदत्त वेतन 1,000 रु.
- (3) पुर्वदत्त विमा 100 रु.

अंतिम लेखे तयार करा.

4. Gauri Traders has taken out a fire policy of Rs. 2,65,500 covering the stock-in-trade. On 2nd May, 2014 a fire destroyed his entire stock with the exception of Rs. 34,000 worth. The following particulars are available from the books of account :

	Rs.
(1) Stock on 1st Jan., 2014	3,00,000
(2) Purchase upto the date of fire	9,20,000
(3) Purchase Return to the date of fire	20,000
(4) Carriage on purchases to the date of fire	20,000
(5) Sales to the date of fire	12,90,000
(6) Sales Return to the date of fire	10,000
(7) Wages to the date of fire	30,000
(8) Average gross profit rate on the sales is 30%.	
(9) Policy was subject to average clause.	

Calculate the amount of claim for loss of stock.

गौरी ट्रेडर्स यांनी माल साठ्याच्या 2,65,500 रुपयाचा अग्नी विमा उतरविला होता. दि. 2 मे, 2014 रोजी लागलेल्या आगीमुळे 34,000 रुपयाचा मालसाठा सोडून बाकीचा पुर्ण माल आगीमध्ये नष्ट झाला. त्यांच्या पुस्तकातून खालील माहिती उपलब्ध झाली :

	रुपये
(1) शिल्लक माल दि. 1 जाने., 2014 रोजी	3,00,000
(2) आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत खरेदी	9,20,000

P.T.O.

(3)	खरेदी परत आगलागण्या तारखेपर्यंत	20,000
(4)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत वाहन भाडे	20,000
(5)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत विक्री	12,90,000
(6)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत विक्रीपरत	10,000
(7)	आग लागण्याच्या तारखेपर्यंत मजुरी	30,000
(8)	विक्रीवर सकल लाभाचा सरासरी दर 30%.	
(9)	विमा पत्रात सरासरी नुकसान भरपाईचे कलम आहे.	

माल साठ्याच्या नुकसान भरपाईची रक्कम काढा.

Or

(किंवा)

Dr. Prasad is a medical practitioner. On 1st Jan., 2014 he had the following assets in his profession :

Equipments	Rs. 48,000
Stock of Medicine	Rs. 4,000
Motor Car	Rs. 60,000

The following is the Receipts and Payments Account for the year ended 31st Dec., 2014 :

Receipts	Amt.	Payments	Amt.
	(Rs.)		(Rs.)
Cash in hand	10,000	Purchase of Medicine	40,000
Consultation Fees	1,60,000	Salary	50,000
Fees from Operation	40,000	Stationery	7,000

WT

(15)

H-73-2015

Visiting Fees	10,000	Telephone Bill	10,000
Sale of Medicine	50,000	Professional Journals	10,000
		Car Expenses	12,000
		Subscription	2,000
		Drawing (Houshold)	20,000
		Travelling Expenses	5,000
		General Expenses	20,000
		Cash at Bank	50,000
		Cash in Hand	44,000
	<u>2,70,000</u>		<u>2,70,000</u>

Adjustments :

- (1) Stock of medicine as on 31st Dec., 2014 was Rs. 5,000.
- (2) Charge depreciation of equipment @ 5% and Motor Car at 10%.
- (3) Accrued consultation fees Rs. 10,000.

Prepare Profit and Loss Account for the year ended 31st Dec., 2014 and Balance Sheet as on that date.

डॉ. प्रसाद हे वैद्यकीय व्यावसायिक आहेत. त्यांच्या व्यवसायात त्यांच्याकडे दि. 1 जाने., 2014 ला खालील संपत्ती आहे :

उपकरण	48,000 रुपये
औषधाचा मालसाठा	4,000 रुपये
मोटर कार	60,000 रुपये

P.T.O.

दि. 31 डिसेंबर, 2014 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे प्राप्ती शोधन लेखा खालील प्रमाणे आहे :

प्राप्ती	रकम (रु.)	शोधन	रकम (रु.)
हस्तस्थ रोख	10,000	औषधाची खरेदी	40,000
समुपदेशन शुल्क	1,60,000	पगार	50,000
शल्यकर्माचे शुल्क	40,000	लेखन सामुग्री	7,000
भेट शुल्क	10,000	टेलीफोन बील	10,000
औषधाची विक्री	50,000	व्यावसायिक मासिके	10,000
		कारचा खर्च	12,000
		वर्गणी	2,000
		उचल (घरगुती)	20,000
		प्रवास खर्च	5,000
		सामान्य खर्च	20,000
		बँकेतील रोख	50,000
		हस्तस्थ रोख	44,000
	<u>2,70,000</u>		<u>2,70,000</u>

समायोजना :

- (1) दि. 31 डिसेंबर, 2014 ला औषधाचा शिल्लक मालसाठ 5,000 रु. चा होता.
- (2) उपकरणावर 5% दराने व मोटर कारवर 10% दराने घसारा आकारा.
- (3) अप्राप्त समुपदेशन शुल्क 10,000 रुपये.

दि. 31 डिसेंबर, 2014 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता नफा-तोटा खाते व त्या तारखेचे स्थितीविवरण तयार करा.

This question paper contains 8+2 printed pages]

H—103—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

BUSINESS COMMUNICATION—II

(MCQ and Theory)

(Saturday, 11-4-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—10+30=40

- N.B. :-*
- (i) This question paper is divided into Section A and Section B and both the sections are compulsory.
  - (ii) Solve Question No. 1 on OMR sheet during the first half hour.
  - (iii) Question No. 1 and Question No. 2 are compulsory.
  - (iv) All questions carry equal marks.
  - (i) दिलेल्या प्रश्नपत्र दोन भागातील भाग अ आणि भाग ब मध्ये विभागीत आहे.
  - (ii) प्रश्न क्रमांक 1 OMR sheet वरच सोडवावा व ह्यासाठी प्रथम अर्धा तास राहिल.
  - (iii) प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 2 अनिवार्य आहेत.
  - (iv) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

P.T.O.

(MCQ)

1. Solve the following MCQs on OMR sheet. 10

पुढील बहुपर्यायी प्रश्न OMR sheetवर सोडवा.

(i) Generally, nature of interview is :

- (A) Formal
- (B) Informal
- (C) Non-verbal
- (D) None of the above

सामान्यपणे मुलाखतीचे स्वरूप हे असते :

- (A) औपचारिक
- (B) अनौपचारिक
- (C) अशाब्दिक
- (D) वरीलपैकी नाही

(ii) Modern mobile phone uses ..... technic.

- (A) C.D.M.A.
- (B) G.S.M.
- (C) NET
- (D) None of the above

आधुनिक मोबाईल फोन ..... टेक्निकचा वापर करते.

- (A) सी. डी. एम. ए.
- (B) जी. एस. एम.
- (C) एन. ई. टी.
- (D) वरीलपैकी नाही

(iii) Which one of the following is Passive Voice sentence ?

- (A) Rahul writes an application.
- (B) Sobiya and Sana are reading business letters.
- (C) An application is written by Chandani.
- (D) This rule is not applicable.

खालीलपैकी कोणते पैसीव व्हाईस वाक्य आहे ?

- (A) राहुल अर्ज लिहतो.
- (B) सोबीया आणि सना व्यापार पत्रे वाचतात.
- (C) चांदनी व्दारा पत्र लिहण्यात आले आहे.
- (D) हा नियम लागू होत नाही.

(iv) Selection of a topic is the first step of :

- (A) Speech Attraction
- (B) Speech Presentation
- (C) Speech Conclusion
- (D) Speech Preparation

ध्याची पहिली पायरी विषयाची निवड ही आहे :

- (A) भाषणाचे आकर्षितपणा
- (B) भाषण सादरीकरण
- (C) भाषणाचे निष्कर्ष
- (D) भाषणाची तयारी

(v) Fax is a short form of :

- (A) Photocopying
- (B) Facsimile
- (C) Printing
- (D) Typing

फॅक्स हयाचे संक्षिप्त रूप आहे :

- (A) फोटोकॉपी
- (B) फॅसिमिल
- (C) प्रिंटींग
- (D) टायपिंग

(vi) Brevity refers to :

- (A) Clearness
- (B) Briefness
- (C) Correctness
- (D) Completeness

संक्षिप्तता म्हणजे :

- (A) स्पष्टता
- (B) संक्षिप्तता
- (C) अचूकता
- (D) पूर्णता

(vii) One of the contents of an application is :

- (A) Voluntary close
- (B) Complimentary close
- (C) Compulsory close
- (D) All of the above

हा एक अजीचा घटक आहे :

- (A) ऐच्छीक बंद
- (B) भावनात्मक बंद
- (C) अनिवार्य बंद
- (D) वरीलपैकी सर्व

(viii) First important principle of oral communication is :

- (A) Objectivity
- (B) Brevity
- (C) Adaptability
- (D) Clarity

तोंडी संदेशवहनाचे महत्वाचे तत्व :

- (A) उद्दिष्टता
- (B) संक्षिप्तता
- (C) स्वीकारता
- (D) स्पष्टता

(ix) The starting year of E-mail in India is :

- (A) 1956
- (B) 1966
- (C) 1976
- (D) 1986

भारतात ई-मेलची सुरवात या वर्षात झाली :

(A) 1956

(B) 1966

(C) 1976

(D) 1986

(x) A machine, which transmits messages, pictures and documents

is :

(A) X-ray

(B) Telex

(C) Fax

(D) Xerox

ही मशिन संदेश, फोटो आणि कागदपत्रे पाठविते :

(A) एक्सरे

(B) टेलेक्स

(C) फॅक्स

(D) झेरोक्स

(Theory)

2. Explain the contents of application for employment. 10

नौकरीच्या अर्जाचे घटक स्पष्ट करा.

3. Explain the principles of effective oral communication. 10

प्रभावी तोंडी संदेशवहनाचे तत्व स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the types of sentences in standard English.

प्रमाण (Standard) इंग्रजी वाक्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. What is tele-communication ? Explain video conferencing. 10

दुर-संदेशवहन म्हणजे काय ? व्हिडीयो कॉन्फरन्सींग स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Write short notes on any two of the following : 10

- (i) Resume

P.T.O.

(ii) Effective speech

(iii) Paragraph

(iv) E-mailing.

खालीलपैकी कोणतेही दोनवर संक्षिप्त टिपा लिहा :

(i) रेज्यूम

(ii) प्रभावी भाषण

(iii) परिच्छेद

(iv) ई-मेल.

This question paper contains 8 printed pages]

H—105—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

BUSINESS ECONOMICS

Paper II

(MCQ + Theory)

(Monday, 13-4-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Solve Question No. 1 on OMR sheet and first half an hour for this question.

(ii) Question Nos. 1 and 2 are compulsory.

(iii) All questions carry equal marks.

(iv) Negative marks for wrong answers.

(i) प्रश्न क्र. 1 OMR sheet वर सोडवा आणि त्याकरिता पहिला अर्धा तास वेळ आहे.

(ii) प्रश्न क्र. 1 व 2 अनिवार्य आहेत.

(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iv) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण दिले जातील.

P.T.O.

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(1) In the perfect competition ..... are price makers.

- (A) Sellers
- (B) Buyers
- (C) Sellers and Buyers
- (D) None of the above

पूर्ण स्पर्धेत किंमत निश्चिती ..... करतात.

- (A) विक्रेते
- (B) ग्राहक
- (C) विक्रेते व ग्राहक
- (D) वरीलपैकी नाही

(2) What is the shape of demand curve faced by firm under perfect competition ?

- (A) Horizontal
- (B) Vertical
- (C) Positively sloped
- (D) Negatively sloped

पुर्ण स्पर्धेत मागणी वक्राचा आकार कसा असतो ?

- (A) आडवा
- (B) उभा
- (C) धनात्मक उतार
- (D) ऋणात्मक उतार

(3) Product differentiation is possible through :

- (A) Packing
- (B) Trademark
- (C) Advertisement
- (D) All of the above

वस्तुभेद कशाच्या साह्याने शक्य आहे ?

- (A) पॅकिंग
- (B) व्यापारी चिन्ह
- (C) जाहिरात
- (D) वरील सर्व

(4) Under monopolistic competition in long-run firm earns :

- (A) Normal profit
- (B) Super profit
- (C) Loss
- (D) Zero profit

मकतेदारीयुक्त स्पर्धेत दीर्घकाळात पेठ्या ..... कमावतात.

- (A) सामान्य नफा
- (B) अतिरिक्त नफा
- (C) तोटा
- (D) शुन्य नफा

(5) Which of the following is *not* a characteristic of monopoly ?

- (A) Free entry and exit
- (B) Product differentiation
- (C) Perfect mobility of resources
- (D) All of the above

खालीलपैकी कोणते मकतेदारीचे वैशिष्ट्ये नाही ?

- (A) मुक्तप्रवेश व गमन
- (B) वस्तूभेद
- (C) संसाधनाची पूर्ण गतिशीलता
- (D) वरील सर्व

(6) Seller is the price maker in :

- (A) Perfect competition
- (B) Monopoly
- (C) Monopolistic competition
- (D) Oligopoly

..... बाजारपेठेत विक्रेता हा किंमतकर्ता असतो.

- (A) पूर्ण स्पर्धा
- (B) मक्तेदारी
- (C) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा
- (D) अल्पाधिकार

(7) Who is the author of the book 'Principles of Political Economy' ?

- (A) David Ricardo
- (B) Allen
- (C) Hicks
- (D) All of the above

'प्रिंसिपल्स ऑफ पॉलिटिकल ईकॉनॉमी' ह्या पुस्तकाचे लेखक कोण ?

- (A) डेव्हिड रिकार्डो
- (B) अँलन
- (C) हिक्स
- (D) वरील सर्व

(8) The demand of labour depends on :

- (A) Demand of the goods produced by that particular labour
- (B) Demand for substitute of labour
- (C) Effect of production techniques
- (D) All of the above

श्रमाची मागणी यावर अवलंबून असते :

- (A) त्या विरोध श्रमिकाने तयार केलेल्या वस्तूच्या मागणीवर
- (B) श्रमाला पर्यायी घटकांच्या मागणीवर
- (C) उत्पादन तंत्राच्या परिणामावर
- (D) वरील सर्व

(9) Liquidity preference theory of interest is introduced by :

- (A) Marshall
- (B) Knight
- (C) Keynes
- (D) Ricardo

व्याजाचा रोकड प्राधान्य सिद्धांत यांनी मांडला :

- (A) मार्शल
- (B) नाईट
- (C) केन्स
- (D) रिकार्डो

(10) Profit is the reward of :

- (A) Capital
- (B) Labour
- (C) Land
- (D) None of the above

नफा हा ..... चा मोबदला आहे.

- (A) भांडवल
- (B) श्रम
- (C) भूमी
- (D) वरीलपैकी नाही

(Theory)

2. What is Monopoly ? Explain its characteristics. 10
मक्तेदारी म्हणजे काय ? तिची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3. Define perfect competition and state its characteristics. 10
पूर्ण स्पर्धेची व्याख्या देऊन तिची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

- What is product differentiation ? What are the types of product differentiation in monopolistic competition ?
वस्तुभेद म्हणजे काय ? मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेत वस्तुभेद करण्याचे मार्ग कोणते ?
4. Explain the modern theory of rent. 10
खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the Liquidity preference theory of Interest.

व्याजाचा तरलता प्राधान्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

This question paper contains 8 printed pages]

H—107—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester)

EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

TALLY

(MCQ and Theory)

(Wednesday, 15-4-2015) Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Solve Question No. 1 on OMR sheet.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) प्रश्न क्र. 1 OMR sheet वर सोडवा.

(MCQ)

1. (i) ..... includes various classes properties or things.

(A) Personal Account

(B) Real Account

(C) Nominal Account

(D) All of the above

P.T.O.

..... मध्ये विविध मालमत्ता किंवा वस्तूंच्या प्रवर्गांचा समावेश
होतो.

- (A) परसनल अकाउंट
- (B) रियल अकाउंट
- (C) नॉमीनल अकाउंट
- (D) वरीलपैकी सर्व

(ii) Maruti Co. Ltd. is an example of ..... business
organisation.

- (A) Manufacturing
- (B) Service
- (C) Trading
- (D) None of the above

मारुती कं. लि. हे ..... व्यावसायिक संघटनेचे उदाहरण आहे.

- (A) मॅन्युफॅक्चरिंग
- (B) सर्विस
- (C) ट्रेडिंग
- (D) यापैकी नाही

(iii) First version of Tally was developed in .....

(A) 1988

(B) 2000

(C) 2010

(D) 2013

टॅलीची पहिली आवृत्ती ..... साली विकसीत केली होती.

(A) 1988

(B) 2000

(C) 2010

(D) 2013

(iv) Need of Computerised Accounting is .....

(A) To know the property

(B) To know the liability

(C) To know the profit and loss

(D) All of the above

कॅम्प्युटराइज्ड अकाउन्टिंगची ..... करीता गरज आहे.

- (A) टू नो द प्रॉपरटी
- (B) टू नो द लायबीलीटी
- (C) टू नो द प्रॉफीट आणि लॉस
- (D) वरीलपैकी सर्व

(v) Tally is an accounting .....

- (A) Hardware
- (B) Software
- (C) Component
- (D) Part

टॅली हे अकाउन्टिंग ..... आहे.

- (A) हार्डवेअर
- (B) सॉफ्टवेअर
- (C) कंपोनन्ट
- (D) पार्ट

(vi) ..... is used to save the changes.

- (A) Ctrl + B
- (B) Ctrl + A
- (C) Ctrl + M
- (D) Ctrl + Z

..... चा उपयोग झालेले बदल सेव्ह करण्याकरीता केला जातो.

- (A) Ctrl + B
- (B) Ctrl + A
- (C) Ctrl + M
- (D) Ctrl + Z

(vii) Bills Receivable are shown on the asset side of .....

- (A) Balance Sheet
- (B) Profit and Loss A/c
- (C) Trading A/c
- (D) All of the above

बिल्स रिसीव्हबल हे ..... च्या संपत्ती बाजूवर दर्शविले जाते.

- (A) स्थितिविवरण
- (B) लाभालाभ लेखा
- (C) व्यापार लेखा
- (D) वरीलपैकी सर्व

(viii) To select the sales voucher ..... key is used.

(A) F7

(B) F6

(C) F8

(D) F5

सेल्स व्हॉचर सलेक्ट करण्याकरीता ..... या की चा उपयोग केला जातो.

(A) F7

(B) F6

(C) F8

(D) F5

(ix) ..... key is used to select the receipt voucher.

(A) F5

(B) F6

(C) F4

(D) F8

..... या की चा उपयोग रिसीप्ट व्हॉचर करीता केला जातो.

(A) F5

(B) F6

(C) F4

(D) F8

(x) Sales voucher is very useful when goods are sold on .....

- (A) Cash
- (B) Credit
- (C) Both (A) and (B)
- (D) None of the above

सेल्स व्हॉवरचा फार उपयोग होतो जेव्हा वस्तूची विक्री .....
वर होते.

- (A) रोख
- (B) उधार
- (C) दोन्ही (A) आणि (B)
- (D) यापैकी नाही

(Theory)

2. Explain the Basic Accounting Concept. 10

मुलभूत अकाउंटिंगची संकल्पना विशद करा.

3. Describe the types of tally vouchers. 10

टॅली व्हॉवरच्या प्रकारांची चर्चा करा.

Or

Discuss in detail on Tally fundamentals.

टॅली फन्डामेन्टलवर सविस्तर चर्चा करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

- (a) Tally Audit
- (b) Business Organisation
- (c) Processing Transaction in Tally
- (d) Features of Tally.

कोणत्याही दोनवर संक्षिप्त टिपा लिहा :

- (a) टॅली अॅडिट
- (b) व्यावसायिक संघटन
- (c) प्रोसेसींग ट्रान्झक्शन इन टॅली
- (d) टॅलीची वैशिष्ट्ये.

This question paper contains 7 printed pages]

H—117—2015

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

CORPORATE LAW

(MCQs and Theory)

(Thursday, 16-4-2015) Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hour

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Q. No. 1 and 2 are compulsory.

(ii) Q. No. 1 solve on OMR sheet.

(i) प्र. क्र. 1 व 2 अनिवार्य आहेत.

(ii) प्र. क्र. 1 OMR sheetवर सोडवा.

(MCQ)

1. Solve the following MCQs on OMR sheet : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न हे OMR sheet वर सोडवा :

(i) The following is a feature of the company :

(a) Artificial person

(b) Perpetual life

(c) Seal

(d) All of the above

P.T.O.

कंपनीचे पुढील एक वैशिष्ट्य आहे :

(a) कृत्रीम व्यक्ती

(b) चिरकाळ आयुष्य

(c) बोधचिन्ह

(d) सर्वच

(ii) The minimum number of members for Public Ltd. Company is.....

(a) Two

(b) Three

(c) Five

(d) Seven

सार्वजनिक मर्यादीत कंपनीकरीता किमान सभासद संख्या..... आहे.

(a) दोन

(b) तीन

(c) पाच

(d) सात

(iii) Memorandum of Association is a..... document.

(a) Principal

(b) Subordinate

(c) Secondary

(d) None of the above

घटनापत्रक हे एक.....प्रकारचे दस्तऐवज आहे.

- (a) प्रमुख/मुख्य
- (b) दुय्यम
- (c) द्वितीय
- (d) वरीलपैकी नाही

(iv) The Articles of Association defines the relationship between the company and its.....

- (a) Members
- (b) Outsiders
- (c) Creditors
- (d) All of the above

नियमावलीमध्ये कंपनी व कंपनीचे.....यामध्ये असलेल्या संबंधाची व्याख्या केली जाते.

- (a) सभासद
- (b) बहिर्गत व्यक्ती
- (c) धनको
- (d) सर्वच

(v) A person who holds shares of a Company is.....

- (a) Shareholder
- (b) Director
- (c) Debtors
- (d) All of the above

जो व्यक्ती कंपनीचे भागधारण करतो तो.....आहे.

- (a) भागधारक
- (b) संचालक
- (c) ऋणको
- (d) सर्वच

(vi) .....has right to attend and vote in general meeting of a company.

- (a) Member
- (b) Secretary
- (c) Auditor
- (d) All of the above

.....ला कंपनीच्या सर्वसाधारण सभेला हजर राहाण्याचा व मतदान करण्याचा अधिकार असते.

- (a) सभासद
- (b) सचिव
- (c) अंकेक्षक
- (d) सर्वच

(vii) The minimum number of directors in a public company must be.....

(a) 2

(b) 3

(c) 5

(d) 7

सार्वजनिक कंपनीमध्ये किमान संचालकांची संख्या आवश्यक आहेत.....

(a) 2

(b) 3

(c) 5

(d) 7

(viii) A company auditor is appointed for a period of..... year/s.

(a) 1

(b) 2

(c) 5

(d) 10

कंपनी अंकेक्षकाची नियुक्ती ही.....वर्षासाठी केली जाते.

(a) 1

(b) 2

(c) 5

(d) 10

(ix) The history of Corporate Governance in India dates back to the year.....

- (a) 1980
- (b) 1990
- (c) 1998
- (d) 2000

भारतातील कॉर्पोरेट गव्हर्नन्सचा इतिहास.....वर्षापासूनचा आहे.

- (a) 1980
- (b) 1990
- (c) 1998
- (d) 2000

(x) Corporate Governance is a.....

- (a) Code of Conduct
- (b) System
- (c) Process
- (d) All of the above

कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स हे एक.....आहे.

- (a) कोड ऑफ कंडक्ट
- (b) व्यवस्था
- (c) प्रक्रिया
- (d) सर्वच

(Theory)

2. What do you mean by company ? Explain the types of companies. 10
कंपनी म्हणजे काय ? कंपनीचे प्रकार स्पष्ट करा.
3. Who can be a director of company ? Explain powers and duties of Director. 10
कंपनीचा संचालक कोण होऊ शकतो ? संचालकाचे अधिकार व कर्तव्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

- What is capital ? Explain the sources of company capital.
भांडवल म्हणजे काय ? कंपनीच्या भांडवलाचे मार्ग/स्रोत स्पष्ट करा.
4. Write short notes on any *two* of the following : 10
- (a) Articles of Association
  - (b) Memorandum of Association
  - (c) Corporate Governance
  - (d) Promoters.
- पुढीलपैकी कोणत्याही दोनवर संक्षिप्त टिपा लिहा :
- (a) नियमावली
  - (b) घटनापत्रक
  - (c) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स
  - (d) प्रवर्तक.

This question paper contains 4 printed pages]

A—281—2015

FACULTIES OF ARTS/SCIENCE/COMMERCE/

SOCIAL SCIENCES/FINE ARTS

B.A./B.Sc./B.Com./B.S.W./B.F.A. (First Year)

(Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

HINDI (S.L.)

हिंदी (द्वितीय भाषा)

(Sahitya Bharati)

(साहित्य भारती)

(MCQ and Theory)

(Thursday, 9-4-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

(ii) बहुपर्यायी प्रश्नों (MCQs) के लिए नकारात्मक अंक पद्धति लागू होगी।

(MCQ)

1. निम्नलिखित बहुपर्यायी प्रश्नों (MCQs) के उत्तर दीजिए : 10

(i) ओमप्रकाश वाल्मीकि का जन्म किस गाँव में हुआ है ?

(A) बरला

(B) भोपाल

(C) तिरौनी

(D) बानापुरा

P.T.O.

- (ii) इनमें से गजलकार कौन हैं ?
- (A) डॉ. बशीर बद्र
(B) ओमप्रकाश वाल्मीकि
(C) निर्मला पुतुल
(D) नागार्जुन
- (iii) 'ललमनियों' किस प्रदेश का लोकनृत्य है ?
- (A) अवध
(B) मगध
(C) ब्रज
(D) मध्य प्रदेश
- (iv) निर्मला पुतुल किस आंदोलन की नेता है ?
- (A) किसान
(B) युवा
(C) मजदूर
(D) आदिवासी महिला
- (v) उपभोक्ता को आकर्षित करने का प्रभावशाली माध्यम कौनसा है ?
- (A) पथनाट्य
(B) विज्ञापन
(C) संवाद
(D) फिचर
- (vi) 'पासे सभी पलट गये'—यह गीत किस फिल्म से लिया गया है ?
- (A) कंगन
(B) प्रेमरोग
(C) जागृति
(D) क्रांति

(vii) 'नेलकटर' कहानी के कहानीकार का नाम क्या है ?

- (A) उदय प्रकाश
- (B) फणीश्वरनाथ रेणु
- (C) मैत्रेयी पुष्पा
- (D) विवेक मिश्र

(viii) 'संवाद' का पर्यायवाची शब्द कौनसा है ?

- (A) कथावस्तु
- (B) देशकाल एवं वातावरण
- (C) उद्देश्य
- (D) कथोपकथन

(ix) 'रसप्रिया' कहानी किस कहानी संग्रह से ली गई है ?

- (A) आदिम रात्रि की महक
- (B) तीसरी कसम उर्फ मारे गये गुलफाम
- (C) ठुमरी
- (D) इनमें से कोई नहीं

(x) 'रामबालक ओझा' किस कहानी का पात्र है ?

- (A) नेलकटर
- (B) सुमेर
- (C) ललमनियाँ
- (D) ऐ गंगा तुम बहती हो क्यों ?

(Theory)

2. ससंदर्भ व्याख्या कीजिए :

“मनुष्य का जन्म तो होता है
सिर्फ माँ के गर्भ से
फिर आप कैसे पैदा हो गये
ब्रह्मा के मुख से ?”

5

अथवा

“जर्मादारों, पूँजीपतियों, राजाओं को बली-संरक्षक-गार्जियन-कहने का दूसरा अर्थ क्या हो सकता है ? गाँधी जी का हमारे साथ प्रेम इसीलिए है कि हम हिन्दुओं में से निकल न जायें। पूना में आमरण अनशन इसीलिए किया था कि हम हिन्दुओं से अलग अपनी सत्ता न कायम कर लें। हिन्दुओं को हजार वर्षों से सस्ते दासों की जरूरत थी, और हमारी जाति ने उसकी पूर्ति की।”

3. 'जानकी जान गयी है' कविता में नारी मन की पीड़ा का चित्रण हुआ है। स्पष्ट कीजिए।

10

अथवा

'पासे सभी पलट गये' इस गीत के भाव सौंदर्य को समझाइए।

4. 'स्त्री-सुबोधिनी' कहानी में कामकाजी महिलाओं की समस्या को चित्रित किया गया है। स्पष्ट कीजिए।

10

अथवा

'ललमनियाँ' कहानी की मूल संवेदना को विशद कीजिए।

5. टिप्पणी लिखिए :

'लोग टूट जाते हैं' गजल का भाव पक्ष।

5

अथवा

'ऐ गंगा तुम बहती हो क्यों ?' कहानी की 'प्रतिभा' का चरित्र-चित्रण।

This question paper contains 4 printed pages]

A—282—2015

FACULTIES OF ARTS/COMMERCE/SCIENCE

B.A./B.Com./B.Sc. (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

MARATHI (Second Language)

(साहित्यगाथा, भाग-2)

(MCQ + Theory)

(Thursday, 9-4-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—10+30=40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

(1) एका खणास आगी लागली म्हणजे सारे ..... जळोन जातील.

(A) रान

(B) वन

(C) खण

(D) गाव

P.T.O.

- (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी खालीलपैकी कोणते पत्र चालविले :
- (1) जनता
(2) मूकनायक
(3) काळ
(4) सुधारक
(A) (1) व (2) बरोबर
(B) (3) व (4) बरोबर
(C) (1) व (3) बरोबर
(D) (2) व (4) बरोबर
- (3) दुर्गा भागवत यांनी ..... येथे भरलेल्या 51व्या अ.भा. मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षस्थान भूषविले.
- (A) सासवड
(B) कराड
(C) ठाणे
(D) चिपळूण
- (4) 'माझ्या बापाची पेंड' कथेतील नायकाच्या वडिलांना पोलिसांनी पकडून नेले कारण :
- (A) वडिलांनी दारू पिली होती
(B) वडिलांनी पेंड खाल्ली होती
(C) वडील बेकायदा पेंड विकत होते
(D) वरीलपैकी नाही
- (5) डॉ. पंजाबराव देशमुख यांनी ..... पी-एच.डी. मिळविलेली आहे.
- (A) धर्मावर
(B) शेतीवर
(C) विज्ञानावर
(D) वेदांतावर

- (6) 'नामा म्हणे तैसा जातीचा मी ..... ।
उपमा जातीची देऊ नये ॥'
- (A) शिंपी
(B) माळी
(C) न्हावी
(D) कुणबी
- (7) 'जोतिबाचा बोध' या कवितेतील 'आवडीचा देव' म्हणजे .....
होत.
- (A) गौतम बुद्ध
(B) संत कबीर
(C) महात्मा फुले
(D) महात्मा गांधी
- (8) खालीलपैकी कोणत्या कवीने मराठी नाटक व चित्रपटातून भूमिका केल्या
आहेत ?
- (A) आनंद यादव
(B) सौमित्र
(C) फ.म. शाहीजिंदे
(D) मधुकर केचे
- (9) कार्यक्रमाची पूर्वतयारी करण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या बाबीची
आवश्यकता नाही ?
- (A) कार्यक्रमनिश्चिती
(B) प्रमुख पाहुण्यांना आमंत्रण
(C) कार्यक्रमाची तारीख व वेळ
(D) सभाधीटपणा

(10) कार्यक्रमाला सुरुवात करून शिस्तीत पुढे घेऊन जाणाऱ्याला .....
म्हणतात.

- (A) सूत्रसंचालक
- (B) वक्ता
- (C) संयोजक
- (D) श्रोता

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांनी मुलींच्या शिक्षणासाठी केलेल्या उल्लेखनीय कार्याची महती 'सांजवात' मधून कशी व्यक्त होते, ते लिहा.
  - (ii) महानगरीय जीवनातील मध्यमवर्गीय माणसांच्या अधःपतनाचा वेध 'टेंगशेंच्या स्वप्नात ट्रेन' मधून जयंत पवार यांनी कसा घेतला आहे.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) कान्होपात्राच्या अभंगातून विठ्ठलभक्तीच्या उत्कट अनुभूतीचा अविष्कार कसा झाला आहे ? विशद करा.
  - (ii) शिक्षण घेऊनही आईची मनोकामना पूर्ण करू शकत नसल्याची खंत 'मायलेकरं' या कवितेतून कशी व्यक्त झाली आहे ?
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) औपचारिक पत्राचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करून दुष्काळामुळे महाविद्यालयीन फी माफ करण्यात यावी, असा अर्ज प्राचार्यांना लिहा.
  - (ii) इतिवृत्त म्हणजे काय ते सांगून इतिवृत्ताचे प्रकार थोडक्यात सांगा.

This question paper contains 4+2 printed pages]

A—290—2015

FACULTY OF ARTS/COMMERCE/SCIENCE

B.A./B.Com./B.Sc. (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2015

ENGLISH

(Compulsory)

(MCQ + Theory)

(Friday, 10-4-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(MCQ)

1. Answer the following questions choosing from the options that follow : 10

(i) What is meant by 'Time's fool' in Sonnet 116' ?

(a) Time's passage has no effect on love

(b) Time is a fool

(c) Love is a fool because it changes with time

(d) Time can fool anyone but no one can fool time

P.T.O.

(ii) 'Cruel eye' refers to :

- (a) Eyes of his parent
- (b) Eyes of the huntsman
- (c) Look of the imposing teacher
- (d) Look of his classmates;

(iii) According to Wordsworth, Nature had a.....

- (a) Spiritual and ennobling power
- (b) Destructive power
- (c) Secret power
- (d) Graceful power

(iv) To whom does Maya Angelou refer as 'you' in the poem 'Still I Rise' ?

- (a) Oppressors who have troubled the speaker
- (b) Black people
- (c) Slaves
- (d) None of the above

- (v) Alfred Tennyson belongs to.....age.
- (a) Elizabethan
  - (b) Victorian
  - (c) Augustan
  - (d) None of the above
- (vi) The theme of the poem 'My Grandmother' is :
- (a) Loneliness
  - (b) Guilt
  - (c) The passing of time
  - (d) All of the above
- (vii) .....received Nobel Prize in 1913.
- (a) Rabindranath Tagore
  - (b) R.K. Narayan
  - (c) Emily Dickinson
  - (d) Maya Angelou

(viii) Chinua Achebe was a.....novelist and poet.

- (a) Indian
- (b) English
- (c) Nigerian
- (d) Irish

(ix) To whom does Tagore refer 'Father' in his poem 'Where the Mind is Without Fear' ?

- (a) His own father
- (b) God
- (c) Teacher
- (d) None of the above

(x) Who wrote the poem 'My Grandmother' ?

- (a) Elizabeth Jennings
- (b) Maya Angelou
- (c) Rabindranath Tagore
- (d) Alfred Tennyson

(Theory)

2. Explain with the reference to the context any *one* of the following : 4

(i) All things were born.

Ye will come never more,

For all things must die.

(ii) Where the world has not been broken up into fragments

By narrow domestic walls.

3. Oh, no. It is an everfixed mark. Elucidate the statement with reference to Sonnet 116. 8

Or

What is the central theme of "All Things Will Die" ?

4. Write short answers to the following questions (any *two*) : 8

(i) What does Rabindranath Tagore mean by 'narrow domestic walls' ?

P.T.O.

(ii) What is the theme of the poem "Still I Rise" ?

(iii) What is the message given in the poem "The School Boy" ?

5. Write short notes on any *two* of the following :

10

(i) Writing Process;

(ii) Barriers to Listening;

(iii) Importance of Postures and Gestures.